

Skrivet 2000 09 27
Senast reviderat 2011 06 30
Status 2011 06 30

Godkänt/Ingemar Qvarfordt, hygienläkare, Christina Raner, chefläkare Sahlgrenska
Universitetssjukhuset, Björn Hamborg, chefläkare Kungälv sjukhus, Gunnar Rimbäck, chefläkare
Frölunda specialistsjukhus, Karin Möller, chefläkare Capio Lundby sjukhus

Sida 1 (2)

Vårdpersonal kan via händer, men även kläder, överföra smittämnen mellan patienter. Den viktigaste åtgärden för att förebygga smittspridning i vårdarbetet är basala hygienrutiner. De ska därför tillämpas av alla som deltar i patientnära vårdarbete. Patientnära vårdarbete innebär arbete i rum där patienten undersöks, behandlas eller vårdas.

Handdesinfektion

I patientnära arbete ska alltid arbetsdräkten vara kortärmad (se direktiv [Arbetskläder](#)). Ringar, klockor och armband ska inte bäras i vårdarbete. Handdesinfektion (minst 70 % etylalkohol med tillsats av glycerol) ska utföras före och efter alla vård- och undersökningsmoment samt före rent och efter orent arbete.

Handdesinfektion är en snabb och effektiv metod för att uppnå bakteriereduktion, dvs. att byrta en smittväg.

- Tag rikligt (2-3 ml) handsprit.
- Gnid in, glöm inte fingertoppar, tumgrepp och vid behov underarmar.
- Fortsätt att gnida in handspriten tills händerna är torra, då har full effekt uppnåtts.

Vid synligt förorenade händer samt vid vård av patient med misstänkt [virusgastroenterit](#) ska handhygien vid patientnära vårdarbete **alltid** omfatta handtvätt med tvål och vatten efterföljt av noggrann torkning och avslutas med handdesinfektion. Alkohol har inte fullständigt avdödande effekt på virus som orsakar gastroenterit utan den mekaniska bearbetning som en handtvätt/torkning innebär behövs som komplement.

Handdesinfektion ska utföras efter arbete där handskar används eftersom händerna ofta förorenas med mikroorganismer från handskens utsida vid avtagningen.

Vårda händerna; både vatten och tvål har uttorkande effekt och kan ge upphov till hudproblem. Vid hudproblem kontakta företagshälsovården.

Handskar

[Handskar](#) ska användas vid kontakt med kroppsvätskor och utsöndringar.

Vid egen färsk hudskada ska handskar även användas vid risk för kontakt med kroppsvätskor och utsöndringar. I andra situationer bör användning av handskar begränsas.

Vårdmomentets karaktär styr val av handske.

Handskmaterialet påverkas av slitage och kemikalier, vilket medför att handskar inte ska användas längre tid än nödvändigt, spritdesinfekteras eller återanvändas. Beakta risken att även handskar kan sprida smitta ("handskspridd smitta").

Handdesinfektion ska utföras efter att handskarna tagits av eftersom händerna ofta förorenas med mikroorganismer från handskens utsida vid avtagningen.

Plastförkläde/visir

Engångs plastförkläde ska användas för att skydda arbetsdräkten när det finns risk för stänk och kontakt med kroppsvätskor och utsöndringar. Förklädet ska inte återanvändas utan ska slängas efter användning. Om arbetsdräkten förorenats – byt direkt!

Direktiv

Vårdhygien

Basala hygienrutiner

Skrivet 2000 09 27
Senast reviderat 2011 06 30
Status 2011 06 30

Godkänt/Ingemar Qvarfordt, hygienläkare, Christina Raner, chefläkare Sahlgrenska
Universitetssjukhuset, Björn Hamborg, chefläkare Kungälv's sjukhus, Gunnar Rimbäck, chefläkare
Frölunda specialistsjukhus, Karin Möller, chefläkare Capio Lundby sjukhus

Sida 2 (2)

Visir eller skyddsglasögon kombinerat med munskydd ska användas då risk för stänk mot ansiktet föreligger.

Handdesinfektion ska utföras efter att man tagit av handskarna eftersom händerna ofta förorenas vid avtagningen.

Punktdesinfektion

[Punktdesinfektion](#) ska utföras direkt vid spill av kroppsvätskor/utsöndringar och ingår i basala hygienrutiner.